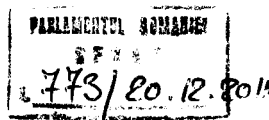

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2806

08.12.2011

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 67 din 25 martie 2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale republicată*”, inițiată de 3 senatori – PD-L (Bp. 512/2011).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în scopul unei „*mai bune desfășurări a procesului de votare, în vederea prevenirii eventualelor fraude în desfășurarea alegerilor*”. Astfel, se propune ca primăriile să înștiințeze „*prin poștă*” alegătorii cu privire la data, intervalul orar și secția de votare unde își pot exercita dreptul la vot. De asemenea, se propune ca urnele folosite la introducerea buletinelor de vot să fie confecționate din material plastic transparent pentru asigurarea

transparenței procesului de votare; buletinele de vot să fie tipărite pe hârtie „*netransparentă*”, precum și stabilirea de către birourile electorale județene și cel al municipiului București a unui anumit număr de urne mobile în funcție de cererile făcute de alegătorii netransportabili.

II. Observații

1. Soluțiile preconizate prin prezenta propunere legislativă referitoare la transparența votului exced normelor și principiilor constituționale. Astfel, art. 36 din Constituția României consacră dreptul de vot, ca fiind un drept fundamental, care se încadrează în categoria drepturilor exclusiv politice, pentru că prin conținutul său poate fi folosit de către orice cetățean numai pentru participarea la guvernare.

Din analiza dispozițiilor constituționale rezultă că, pentru o înțelegere a regimului juridic al dreptului de vot, art. 36 trebuie interpretat sistematic cu prevederile art. 62 și art. 81 din Constituție, astfel că trăsăturile sau atributele votului în România sunt: universalitatea votului, egalitatea votului, caracterul direct al votului, votul secret, votul liber exprimat.

Votul secret este una dintre cele mai puternice garanții ale corectitudinii votului pentru desemnarea reprezentanților națiunii. Pentru realizarea secretului votului legea electorală prevede o serie de garanții precum: tipărirea buletinului de vot în așa fel încât să nu se poată observa ștampila pusă de alegător decât în momentul în care se deschide votul; utilizarea unei cabine de vot în care să poată intra doar o singură persoană; cabinele de vot să fie separate pentru ca alegătorii să nu poată vedea ceea ce votează unul și celălalt; uniformizarea buletinelor de vot, introducerea personală a buletinului de vot în urna de vot etc.

Caracterul anonim al votului este de natură să asigure secretul votului, astfel că buletinele de vot se introduc într-o urnă comună, care să nu permită identificarea cetățenilor care și-au exercitat dreptul de vot. De altfel, asigurarea caracterului secret al votului rezultă și din cuprinsul prevederilor art. 82 alin. (6) din *Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale* potrivit căroră „*Îndoirea greșită a buletinului de vot nu atrage nulitatea votului, dacă secretul votului este asigurat*”.

Având în vedere cele menționate, pentru evitarea unor dezacorduri cu dispozițiile constituționale menționate și pentru asigurarea caracterului

secret al votului, apreciem că măsurile propuse cu privire la transparența procesului de votare trebuie să aibă în vedere aceste dispoziții, fiind necesară o reanalizare a acestora.

2. Precizăm că potrivit dispozițiilor alin. (1) al art. 9 din Legea nr. 67/2004, *„data alegerilor se stabilește prin hotărâre a Guvernului, cu cel puțin 75 de zile înaintea votării”*.

Având în vedere dispozițiile art. 11 alin. (1) și (4) din Legea nr. 24/2000 *privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în vederea intrării lor în vigoare, hotărârile Guvernului se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, după ce au fost semnate de primul-ministru și contrasemnate de miniștrii care au obligația să le pună în executare.

De asemenea, în conformitate cu art. 12 și 15 din Legea nr. 67/2004, delimitarea și numerotarea secțiilor de votare se aduc la cunoștința alegătorilor în termen de cel mult 20 de zile de la stabilirea datei alegerilor, de către primar, ca și numărul circumscripției electorale, iar potrivit art. 18 din lege *„primarii asigură condițiile necesare consultării de către alegători a copiilor de pe listele electorale permanente, atât la sediul primăriei, cât și la sediul secției de votare”*.

În context, menționăm că, potrivit dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 67/2004, Ministerul Administrației și Internelor, prin structura de specialitate, respectiv *Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date*, selectează și prelucrează datele privind cetățenii cu drept de vot cuprinse în Registrul național de evidență a persoanelor, tipărește și pune la dispozițiilor primarilor listele electorale permanente, în două exemplare. Actualizarea listelor electorale permanente se realizează de către primarul unității administrativ-teritoriale împreună cu serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor.

Totodată, prevederile alin. (3), (4) și (5) ale art. 16 din Legea nr. 67/2004, stabilesc modalitatea de verificare, de către cetățeni, a înscrierilor făcute în listele electorale permanente, întâmpinările împotriva omisiunilor, înscrierilor greșite sau oricăror erori din liste făcându-se în scris și depunându-se la primar, care este obligat să se pronunțe în scris, în cel mult 3 zile de la înregistrarea întâmpinării.

Normele învederate stabilesc și posibilitatea contestării soluției date de primar, instanța competentă să soluționeze contestația, termenul de soluționare și de comunicare a hotărârii.

Referitor la intervalul orar în care cetățenii își pot exercita dreptul la vot în ziua alegerilor, menționăm că potrivit art. 81 al actului normativ menționat, „*votarea are loc într-o singură zi. Ea începe la ora 7,00 și se încheie la ora 21,00*”.

În aceste condiții, ținând cont de prevederile anterior menționate și de faptul că actul normativ în vigoare include norme care stabilesc în mod clar modalitățile prin care se aduc la cunoștință publică toate datele și informațiile necesare și suficiente bunei desfășurări a procesului electoral, precum și de faptul că hotărârea Guvernului prin care este stabilită data alegerilor se publică în Monitorul Oficial al României, toate aceste date beneficiind de o largă și intensă mediatizare în mass-media, apreciem că, raportat la textul propus pentru **punctul 1** din propunerea legislativă, actualul cadru legislativ asigură în condiții optime informarea cetățenilor în ceea ce privește modul de organizare și desfășurare a alegerilor.

3. Referitor la textul propus pentru **punctele 2 și 3** din propunerea legislativă, precizăm că soluția avută în vedere de inițiatori vizează aspecte de natură tehnică referitoare la urnele de vot sau la materialul din care sunt confecționate acestea, context în care apreciem că prevederi de natura celor în discuție nu ar trebui să facă obiectul modificării Legii nr. 67/2004.

Astfel, apreciem că aceste aspecte fac obiectul unor acte subsecvente legii, cum ar fi *Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 4/2008 privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească localurile secțiilor de votare pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului*.

Textele propuse pentru **art. 87 alin. (5) și (6) - punctul 4**, contravin prevederilor Constituției României, republicată, întrucât condiționează exercitarea dreptului fundamental la vot al persoanelor netransportabile. De altfel, Legea nr. 67/2004, instituie dreptul de vot al persoanei netransportabile, indiferent de locația în care aceasta se găsește în ziua votării și fără a condiționa exercitarea acestuia de depunerea cererii pentru deplasarea urnei mobile la domiciliul acesteia cu 48 de ore înainte de data alegerilor. Interpretarea textelor propuse poate conduce la ideea că în cazul în care cererea privind solicitarea urnei speciale nu s-a depus cu 48 de ore înainte de data alegerilor iar persoana nu se află la domiciliu,

acesta pierde dreptul de a vota. Subliniem faptul că această formulare exclude exercitarea dreptului de vot al persoanelor instituționalizate în unitățile sanitare sau de ocrotire socială sau aflate în unități de rețineră sau detenție.

4. Totodată, precizăm că textul propus de inițiatori pentru **alin. (6) al art. 87 (punctul 4)** intră în contradicție cu dispozițiile alin. (1) ale aceluiași articol, potrivit cărora „*în raza unei secții de votare se utilizează o singură urnă specială*”.

În plus, subliniem necesitatea respectării normelor de tehnică legislativă privind unitatea de terminologie conform dispozițiilor art. 37 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora „*În limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni*”. Astfel, propunerea legislativă trebuie să conțină termenii consacrați în ceea ce privește urna specială utilizată în cazul alegătorilor transportabili, și nu „*urna mobilă*”.

5. **Punctul 5** din inițiativa legislativă vizează situația în care membrii biroului electoral nu au semnat procesul-verbal întrucât nu au fost de acord cu conținutul acestuia. Se instituie obligația acestora de a menționa în scris motivele care i-au determinat să nu fie de acord.

În realitate, există situații în care membrii biroului electoral nu au semnat procesul-verbal pentru că au fost absenți la momentul încheierii acestuia, fapt care, în conformitate cu actuala reglementare, este consemnat de președintele biroului electoral.

6. Sub aspect redacțional, învederăm că potrivit dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 24/2000, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să ducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, iar soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate. Potrivit normelor de tehnică legislativă precizăm că *Expunerea de motive* este insuficient fundamentată. Din analiza instrumentului de motivare se observă lipsa elementelor concrete care să motiveze în mod obiectiv justificarea soluției legislative preconizate. Inițiatorii nu au prezentat în *Expunerea de motive* nici un argument de natură să releve deficiența sau insuficiența actualului cadru normativ incident cu privire la materia de referință.

7. De asemenea, facem precizarea că, deși potrivit *Expunerii de motive*, reglementările nu implică un impact financiar asupra bugetului general consolidat, iar campania de informare a cetățenilor cu privire la locul, data și ora desfășurării alegerilor va fi susținută din bugetul alocat desfășurării alegerilor, sumele necesare pentru acoperirea cheltuielilor pentru pregătirea, organizarea și desfășurarea alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale se suportă fie de la bugetul de stat, fie de la bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, județelor sau municipiului București.

Având în vedere că propunerea legislativă determină influențe financiare asupra bugetului general consolidat, inițiatorii ar fi trebuit să precizeze care sunt sursele de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare determinate de aplicarea măsurilor propuse, astfel încât să fie respectate prevederile art. 138 alin. (5) din Constituție, ale art. 14 din *Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare*, și ale art. 15 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Vasile BLAGA**

Președintele Senatului